

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. I. Error Calvinii refertur, & variis Scripturæ testimoniis, nec non ratione
D. Thomæ refellitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

ficam, absque eo quod unionem hypostaticam mereretur: nam licet connaturaliter essentia & proprietates fiant ex vi ejusdem actionis, & ex vi ejusdem decreti, possunt tamen, de potentia absoluta, distinctas actiones & diversa decreta terminare: Ergo quamvis beatitudo consequeretur gratiam substantialem unionis, ut vera & propria ejus passio, & repugnet gratiam unionis cadere sub merito Christi, posset Christus de potentia absoluta mereri essentialem beatitudinem: gloria enim corporis non minus ad gloriam animæ sequitur, quam hæc ad gratiam unionis, & tamen de facto Christus meruit beatitudinem corporis, & non meruit beatitudinem animæ.

164. Ad quartum respondeo, negando Majorem, ad cujus probationem dico, actum dilectionis in Christo, coexistentem visioni beatæ, regulari scientiâ infusâ: licet autem talis scientia sit ex natura rei posterior visioni beatâ, & dependens ab illa, hæc tamen dependentia essentialis non est, & per consequens non implicat prius naturâ talem scientiam Christo infundi, quam lumen gloriæ, & visionem beatificam; subindeque notitiâ scientiæ infusæ, sic de potentia absoluta ad visionem præexistente, potest regulari actus dilectionis in Christo; qui cum in tali casu, etsi visioni coexisteret, ab illa nec immediatè nec mediatè dependeret, meritum illius esse posset.

165. Dices, Notitia Dei habita per scientiam infusam, anteverrens visionem beatam, & independens ab illa, necessariò esset obscura: Sed implicat obscura cognitio visioni beatificæ coexistens: Ergo implicat notitia regulans dilectionem in Christo, coexistentem visioni beatificæ, quæ ab illa sit independens. Minor patet, Major verò suaderetur. Scientia per se infusa subalternatur visioni beatificæ: Atqui actus scientiæ subalternatur, non potest esse evidens, sed necessariò est obscurus, nisi subordinetur scientiæ subalternanti, ut communiter Philosophi docent: Ergo cognitio scientiæ infusæ, non subordinata visioni beatificæ, sed independens ab illa, evidens esse non potest, sed necessariò est obscura, subindeque cum visione beatâ impossibilis.

166. Respondeo negando Majorem, ad cujus probationem, nego etiam Majorem: ideò enim Theologia nostra scientiæ beatorum subalternatur, quia habet Deum pro objecto primario, sicut scientia beatæ; & conclusiones, nempe attributa divina erga quæ versatur, primariò deducit ex divina essentia, ut cognita clarè in seipsa, vel ut cognita obscurè per fidem: scientia autem per se infusa, non habet pro objecto primario Deum, sed ens creatum, ut in se & ratione sui supernaturaliter cognoscibile, per speciem propriam illum in se repræsentantem: nec Dei proprietates demonstrat, nec conclusiones ex principiis cognitis per visionem beatificam deducit; unde non subalternatur scientiæ beatæ, subindeque præcedenter ad illam, claritatem & evidentiam habere potest.

167. Ad ultimum dicendum quod licet de facto gratia habitualis fuerit in Christo principium meriti, & necessaria ad merendum connaturali modo; de potentia tamen absoluta actus meritorij potuerunt procedere in Christo, à sola gratia unionis, & auxilio actuali supernaturalis ordinis, ut supra disp. 12. art. 2. §. 2. conclusione 3. ostensum est.

ARTICULVS VI.

An Christus gloriam sui corporis, sui que nominis exaltationem sibi meruerit?

§. I.

Error Calvini refertur, & variis Scripturæ testimoniis, nec non ratione D. Thomæ refellitur.

168. Calvinus lib. 2. instit. cap. 17. §. 6. affirmavit Christum Dominum, nihil sibi meruisse, nec gloriam corporis, nec nominis exaltationem, sed omnia merita sua ad nos ordinasse, omneque præmium illis correspondens, nobis contulisse, ut sic magis eximium quo homines prosequeretur amorem ostenderet; reprehendique Lombardum & Scholasticos, eosque curiositatis & temeritatis arguit, quod oppositum doceant, & Christum non solum nobis, sed etiam sibi meruisse pronuntient. Verum hæc doctrina Calvini, non solum temeraria, sed etiam proflus erronea est, & Scripturæ ac SS. Patribus apertè repugnat, unde ut confutetur, & Catholica veritas stabilatur,

Dico breviter: Christus gloriam sui corporis, sui que nominis exaltationem, sibi promeruit.

169. Probatur primò conclusio variis Scripturæ testimoniis, quæ illam apertè demonstrant: dicitur enim Lucæ 24. *Nonne oportuit Christum pati, & ita intrare in gloriam suam?* corporis scilicet, nam gloriam animæ à primo conceptionis momento possidebat. Ad Hebræos 2. *Vidimus Iesum, propter passionem mortis, gloriæ & honore coronatum.* Ad Ephes. 4. *Quod autem ascendit, quid est nisi quia descendit in inferiores partes terræ? Ubi ascensus in caelum, descensui per humilitatem tribuitur.* Item idem Apostolus ad Philip. 2. de Christo loquens sic ait: *Humiliavit semetipsum factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis, propter quod & Deus exaltavit illum, & donavit illi nomen quod est super omne nomen, ut in nomine Iesu omne genu flectatur &c.* Quibus verbis Apostolus (ut ibidem observat S. Thomas) commendat præmium humilitatis Christi, per quam meruit sibi exaltationem, quantum ad tria: nimirum quantum ad gloriam resurrectionis, ut denotatur per illa verba, *Propter quod & Deus exaltavit illum.* Quoad manifestationem suæ divinitatis, ut designant verba sequentia, *Et donavit illi nomen quod est super omne nomen.* Et quoad reverentiam totius creaturæ, ut denotant illa alia verba: *Ut in nomine Iesu omne genu flectatur, celestium, terrestrium, & infernorum.*

Nec admittenda est evasio Calvini, qui ad prædicta testimonia responderet, quod in illis solum significatur simplex affectio gloriæ corporis post mortem & passionem Christi, non autem causa meritoria. Quis enim non videat quod illa particula *propter*, quâ utitur Apostolus, causalitatem veram denotat, quæ non potest esse alia quam meritoria?

170. Id magis constabit ex percelebri Prophetæ Regij testimonio, qui Psalmo 109. exaltationem Christi in resurrectione & ascensione, & gloriosissimum ejus triumphum, ascribendum esse tanquam præcipuæ causæ meritoriae, ipsius humiliati, laboribus, gravissimisque acerbissimæ passionis doloribus, his verbis declarat: *De torrente*

in via bibet, propterea exaltabit caput. Torren-
tem appellat cursum rerum humanarum: quo-
modo enim torrens magno impetu & sonitu fluit,
& turbidus ac turbatus incedit; & paulo post ces-
sat, & ne vestigium quidem sui relinquit: sic sunt
res humanæ, tempore huius mortalitatis; tran-
seunt enim omnia, & ut plurimum turbida & tur-
bata: audiuntur sæpe maxima prælia, & turbatio-
nes gentium & populorum, ut tempore Alexan-
dri magni, Cæsaris, Gustavi, Suetiorum Regis,
& similium: sed paulo post finem accipiunt, tum
ipsi, tum posterorum, & vix inveniuntur ve-
stigia potentia ipsorum. Ad hunc torrentem de-
scendit Filius Dei per Incarnationem suam, & in
via, id est, in spatio vitæ suæ mortalis & tran-
seuntis, bibit aquam turbidam huius torrentis,
tulit ærumnas nostræ mortalitatis; imò etiam in
profundum torrentis descendit per passionem,
iuxta illud Psalm. 68. *Inraverunt aquæ usque ad
animam meam, infixus sum in limo profundi, &
non est substantia.* Merito igitur huius tantæ hu-
miliationis, sponte susceptæ pro gloria Patris, &
salutis generis humani, & gravissimorum dolorum
quos pertulit, pertranseundo torrentem morta-
litate nostræ, exaltavit postea caput in resurre-
ctione & ascensione sua, triumphans de hostibus
in æternum, sedensque ad dexteram Patris, &
constitutus iudex vivorum & mortuorum. Unde
Tertullianus lib. de corona militis: *Christus fa-
vos post sella gustavit, nec ante Rex gloria in cæ-
lestibus salutus, quam Rex Iudeorum proscri-
ptus in cruce.* Et Augustinus Tract. 104. in Joan.
*Humilitas claritatis est meritum, claritas humi-
litate est premium.* Quam claritatem Christus à
Patre petebat Joan. 17. his verbis: *Ego te clari-
ficavi super terram, opus consummavi quod dedi-
sti mihi ut faciam, & nunc clarifica me tu Pater.*
Hinc etiam D. Bernardus serm. 3. de Ascensione
Domini infert, Deum, licet naturâ suâ perfectis-
simus sit, & nihil ipsi ad augmentum accedere
possit, nec ad decrementum decedere, modum
tamen per Incarnationem invenisse, quo profice-
ret. *Christus (inquit) cum per naturam divinitatis
non haberet quod cresceret, ascenderet, vel pro-
ficeret; per descensum quomodo cresceret invenit,
veniens incarnari, pati, mori, ne moremur in
æternum: propter quod Deus exaltavit illum.*

Probatur secundo conclusio ratione D. Tho-
mæ hic art. 3. Habere aliquid per meritum, di-
gnius & perfectius est, quam illud habere sine me-
rito, si cetera sint paria; hoc est si maioris digni-
tatis detrimentum non sequatur: Sed potuit Chri-
stus habere ex meritis gloriam sui corporis, & sui
nominis exaltationem; nec sequitur ex hoc detri-
mentum maioris alicujus dignitatis: Ergo utram-
que Christus meruit.

Confirmatur: Actibus Christi Domini nulla ex
conditionibus ad meritum requisitis defuit in or-
dine ad gloriam corporis, & alias illa non se re-
tenuit ex parte principij meriti, sicut unio hyposta-
tica, & gratia habitualis: Illam etiam ab initio
conceptionis non habuit, sicut gloriam & beati-
tudinem animæ; sed eâ caruit toto tempore vitæ
mortalis, ut locus redemptioni hominum, per
passionem & mortem daretur: Ergo licet Chri-
stus unionem hypostaticam, gratiam habitua-
lem, & gloriam animæ non meruerit, gloriam
tamen corporis, mortem & passionem suâ sibi pro-
meruit. Idemque de nominis sui exaltatione di-
cendum est. Unde Apocal. 5. dicitur: *Dignus
est agnus qui occisus est, accipere virtutem & divi-*

*nitatem; sapientiam, & fortitudinem, & hono-
rem, & gloriam, & benedictionem.* Quæ omnia
pertinent ad nominis exaltationem, atque glo-
riam corporis ipsius Christi, & resurrectionis
ejus, in qua divinitatem accepisse dicitur, quia in
ea facta fuit reunio totius humanitatis cum Ver-
bo, & veluti quædam restitutio unionis hyposta-
tica, ut alibi declaravimus. Notandæ verò sunt
particulæ illæ *dignus, & qui occisus est*, quæ de-
notant mortem & passionem Christi fuisse cau-
sam meritoriam suæ resurrectionis & exaltatio-
nis. Unde perinde est dicere, *Dignus est qui oc-
cisus est*, ac dicere, *Dignus est, quia occisus est*,
unde paulo ante propter eandem rationem dici-
tur: *Dignus es Domine accipere librum, & ape-
rire signacula ejus, QVONIAM OCCISVS ES*

§. II.

Solvuntur objectiones.

Obicies primò cum Calvino: In sacris litté-
ris non assignatur alia causa adventus Chri-
sti, quam nostra salus & redemptio, ut supra disp.
5. variis Scripturæ testimoniis declaravimus: At
si Christus sibi meruisset gloriam corporis, &
exaltationem sui nominis, sola causa adventus
ejus in mundum, non fuisset nostra salus & re-
demptio, sed etiam proprium commodum & uti-
litas, nimirum gloria sui corporis, & exaltatio
sui nominis: unde magis pro se incarnatus &
mortuus esset, quam pro hominibus, ut olim
contra Arrianos arguebat Cyrillus lib. 3. thesauri
cap. 2. ubi sic ait: *Si verò ut ipsi dicunt, exalta-
tus post Incarnationem est Filius Dei, & factus
sublimis, quod antea non habebat, pro se magis
incarnatus esset, quam pro hominibus, sibi enim
magis secundum vos profuit, quam hominibus:
ita non pro nostra salute magis, quam ut ipse
exaltaretur, nomenque maximum assequeretur,
homo factus esset.* Addit Calvinus, quod si Chri-
stus aliquid sibi meruisset, dilectio ejus erga ho-
mines frigeretur; nam quærens ex suo merito
propriam utilitatem, non ita diligit illum cui ali-
quod donum meretur, ac si nihil utilitatis sibi ex
tali motivo quæreret.

Respondeo quod licet finis primò & principa-
liter intentus per adventum Christi, fuerit salus
nostra & redemptio, hoc tamen non obstat quin
Christus secundariò & minùs principaliter po-
tuerit intendere gloriam sui corporis, suique no-
minis exaltationem, & ad illam obtinendam me-
rita sua secundariò ordinate. Exemplum habemus
in Angelis, quibus Christus illuminationes &
gaudia quædam accidentaliter promeruit, sicut ho-
minibus gratiam & gloriam essentialem; cum
hac tamen differentia, quod *humanitas Christi*
(ut ait S. Thomas quæst. 29. de verit. art. 4. a 1
5.) *ordinatur ad influentiam quam facit in ho-
mines, ut ad finem intentum: influxus autem in
Angelos, non est ut finis Incarnationis, sed tan-
quam Incarnationem consequens.* Ita similiter di-
cimus, quod licet Christus morte & passione suâ
meruerit sibi gloriam corporis, & nominis sui
exaltationem; hoc tamen non fuit de primaria
ejus intentione, præcipua enim passionis suæ cau-
sa fuit nostra redemptio. Unde quemadmodum
Christus pro Angelis non dicitur incarnatus vel
mortuus, ita nec propter se venisse & mortuum
esse affirmari potest, nam iste modus loquendi de-
notat primum & præcipuum mortis, adventus, &
passionis Christi finem ac motivum.

P P P P iij

Disp. 7.
art. 3.
parag.
3. coroll.
ultimo.

172

173

171.